

Ivo Sorić*

UDK 658.155

Stručni članak

ANALIZA POVEZANOSTI IZMEĐU POSLOVNOG REZULTATA I LIKVIDNOSTI

Uvodna razmatranja

Financijski rezultat, i to pozitivan, najvažniji je segment u poslovanju svakog poduzeća. Pozitivan je rezultat pretpostavka sigurnosti i kontinuiteta poslovanja. No, u tržišnom privređivanju mnoga poduzeća osciliraju u obujmu proizvodnje i prodaje, pa tako i u ostvarenju bruto i neto financijskog rezultata, odnosno novčanih primitaka i izdataka, što ima za posljedicu postojanje permanentne prijetnje gubitaka i likvidnosti (solventnosti) u poslovanju poduzeća. Zbog takvih oscilacija financijskog rezultata ili dobitka u poslovanju i činjenice da je kapital uvijek oskudan resurs poduzeća proizlazi da je iznimno važno s kakvom će efikasnošću biti korišten. Stoga se kaže, da se financijski odnosno poslovni rezultat afirmirao kao ciljna veličina uspješnosti poslovanja koja daje globalnu sliku o djelotvornosti upotrebe imovine. Sa druge strane, na liniji održavanja financijske stabilnosti poduzeća relevantnu ulogu imaju različiti stupnjevi likvidnosti kao veličine pretpostavki ostvarenja cilja (poslovnog rezultata, profita) koje nadopunjuju poslovni rezultat.

O poslovnom odlučivanju, valja istaknuti različitu validnost tih pokazatelja za procjenjivanje rizika od insolventnosti. Smatra se da je procjenjivanje rizika od insolventnosti (nelikvidnosti) realnije procjenjivati pragom solventnosti, odnosno solventne imovine (razlika između novčanih primitka i izdataka), nego poslovnim rezultatima, odnosno profitom (razlika između prihoda i rashoda). Jer je, solventna imovina «živa» kategorija, za razliku od profita, obračunske kategorije, zbog imanentne vremenske nepodudarnosti između prihoda i novčanih primitaka, odnosno rashoda i novčanih izdataka.

---

* I. Sorić, magistar znanosti, pročelnik Upravnog odjela Općine Seget

Prema tome, možemo reći da se poslovnim rezultatom i pokazateljem likvidnosti artikuliraju dva osnovna kriterija u kvalitativnom upravljanju imovinom poduzeća. Tako je pokazateljem likvidnosti zadovoljen kriterij sigurnosti, a poslovnim rezultatom zadovoljen je kriterij uspješnosti, tj. efikasnosti poslovanja.

Iz očite povezanosti tih pokazatelja u poslovnom odlučivanju, u ovom ćemo istraživanju ćemo koristeći se statističkim metodama, pokušati utvrditi njihovu međusobnu povezanost s analitičko-matematičkom kvantifikacijom stupnja povezanosti, i se smjerom veze. Analitički izraz njihove povezanosti predočiti ćemo u obliku regresijskog modela. Ovim istraživanjem, u cilju racionalizacije poslovanja, želimo izravno pomoći u ranom signaliziranju poremećaja, ali i u utvrđivanju norme u poslovanju svakog pojedinačnog gospodarskog subjekta.

Nakon ovog kratkog teorijskog izlaganja povezanosti između poslovnog rezultata i likvidnosti, vidjet ćemo u nastavku ovog izlaganja, na primjeru ostvarenih rezultata poslovanja gospodarstva Splitsko-Dalmatinske županije u razdoblju između godina 1996-2000. kakva je njihova stvarna povezanost u hrvatskom gospodarstvu.

Analiza poslovanja gospodarstva Splitsko-dalmatinske županije

U nastavku dan je prikaz broja i strukture poduzetnika Splitsko-Dalmatinske županije i prikazani su njihovo kretanje i udio u gospodarstvu Republike Hrvatske (tablica 1).

Tablica 1.

BROJ I KRETANJE PODUZETNIKA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE I NJIHOV UDIO U GOSPODARSTVU REPUBLIKE HRVATSKE U RAZDOBLJU 1996-2000.

Godina	Poduzetnici				
	Županija	Bazni indeks	Hrvatska	Bazni indeks	Udio Županije u Hrvatskoj (u %)
1996.	7.254	-	61.958	-	11,7
1997.	7.132	98	64.789	105	11,0
1998.	6.791	94	62.050	100	10,9
1999.	6.046	83	59.972	97	10,1
2000.	6.456	89	58.773	95	11,0

Izvor: Informacija o financijskim rezultatima gospodarstva u godinama 1997., 1998., 1999. i 2000. Županije Splitsko-Dalmatinske, ZAP – Podružnica Split, 1998., 1999., 2000., 2001.; “Informacijma o osnovnim financijskim rezultatima poduzetnika RH u 1997., 1998. i 1999. godini”, ZAPP Središnji ured Zagreb, 1998., 1999., 2000. i proračuni autora .

Tablica 1. pokazuje da se nešto više od 1/10 svih poduzetnika u Republici Hrvatskoj nalazi na području Splitsko-Dalmatinske županije.

Indeksi o kretanju broja poduzetnika pokazuju dinamiku opadanja i na državnoj i na županijskoj razini, ali je dinamika opadanja brže izražena u Splitsko-Dalmatinskoj županiji.

U tablici 2. prikazani su ukupni prihodi i rashodi poslovanja gospodarstva županije za promatranih pet godina. Razlika između ukupnih prihoda i rashoda ne održava prikazani financijski rezultat, što znači da su u taj rezultat uključeni i porezno nepriznati rashodi.

Tablica 2.

FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA GOSPODARSTVA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 1996.–2000.

(U 000 KUNA)

	Ukupni prihodi	Bazni indeks	Ukupni rashodi	Bazni indeksi	Gubitak prije oporezivanja	Bazni indeksi	Neto gubitak	Bazni Indeks
1996.	18.135.153	-	18.935.435	-	800.282	-	921.181	-
1997.	20.130.935	111	20.629.826	109	498.891	62	677.869	74
1998.	19.438.680	107	20.607.025	109	1.168.345	146	1.322.992	144
1999.	19.472.018	153	21.126.045	112	1.654.027	207	1.800.800	195
2000.	20.986.666	108	21.516.956	114	530.290	66	704.849	76
Σ	91.426.625	-	95.561.136	-	4.129.511	-	4.867.829	-

Izvor: Informacija o financijskim rezultatima gospodarstva u 1997., 1998., 1999. i 2000. godini Županije Splitsko-Dalmatinske, ZAP – Podružnica Split, 1998., 1999., 2000., 2001. i proračuni autora .

Na osnovi razlike ukupnih prihoda i rashoda utvrđen je neto gubitak prije oporezivanja. Pošto je obračunan porez na porezno nepriznate rashode, utvrđen je iznos neto gubitka. Iz prikazanih se podataka uočava zabrinjavajuće stanje ekonomičnosti. Indeksi o kretanju ukupnih prihoda i rashoda u odnosu na baznu godinu pokazuju tendenciju povećanja uz primjetan brži rast prihoda nego rashoda, osim u godinama 1998. i 2000. Indeksi o kretanju gubitka prije oporezivanja i neto gubitka u odnosu na baznu godinu pokazuju tendenciju opadanja izuzev u 1998. i u 1999. godini. Iskazani neto gubitak govori o neprofitabilnosti gospodarstva Splitsko-Dalmatinske županije.

U sljedećoj tablici 3. dan je prikaz svih triju stopa likvidnosti i njihovih promjena u odnosu na baznu godinu.

Tablica 3.

STOPE LIKVIDNOSTI I BAZNI INDEKSI PROMJENA NA RAZINI
 GOSPODARSTVA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE
 I GOSPODARSTVU REPUBLIKE HRVATSKE
 U RAZDOBLJU 1996.-2000.

	Stopa TRENUTNE likvidnosti				Stopa TEKUĆE likvidnosti				Stopa OPĆE likvidnosti			
	Županija	Bazni indeksi	Hrvatska	Bazni indeksi	Županija	Bazni indeksi	Hrvatska	Bazni indeksi	Županija	Bazni indeksi	Hrvatska	Bazni indeksi
1996.	4,3	-	7,0	-	55,0	-	71,1	-	80,0	-	105,0	-
1997.	5,8	135	7,0	100	57,0	104	74,0	104	86,0	108	103,0	98
1998.	3,7	86	5,6	80	52,0	94	72,0	101	80,0	100	101,0	96
1999.	3,7	86	5,6	80	49,0	89	70,3	99	75,0	94	98,4	94
2000.	5,5	128	7,6	109	51,0	93	73,0	103	79,0	99	102,0	97

Izvor: Informacija o financijskim rezultatima gospodarstva u 1997., 1998., 1999. i 2000. godini Županije Splitsko-Dalmatinske, ZAP – Podružnica Split, 1998., 1999., 2000., 2001. i proračuni autora .

Pokazatelji trenutne likvidnosti izračunani na bazi gotovinskog tijeka i pokazatelji opće likvidnosti, na razini gospodarstva županije i Hrvatske kreću se u praksi ispod uobičajenog raspona likvidnosti (za trenutnu likvidnosti raspon je 8% – 14 %, a za opću likvidnost raspon je 130% – 140 %). Izračunani pokazatelj tekuće likvidnosti na razini gospodarstva županije također se kreće ispod u praksi uobičajenog raspona likvidnosti (70% – 80 %), a na razini Hrvatske kreće se uglavnom u donjem dijelu uobičajenoga raspona. Uz postojeće oscilacije, na razini gospodarstava županije bazni indeksi pokazatelja tekuće i opće likvidnosti ukazuju na tendenciju opadanja, za razliku od tendencije povećanja kod pokazatelja trenutne likvidnosti, a na razini gospodarstva Hrvatske bazni indeksi pokazatelja opće likvidnosti ukazuju na tendenciju opadanja i obratnu situaciju kod pokazatelja trenutne i tekuće likvidnosti.

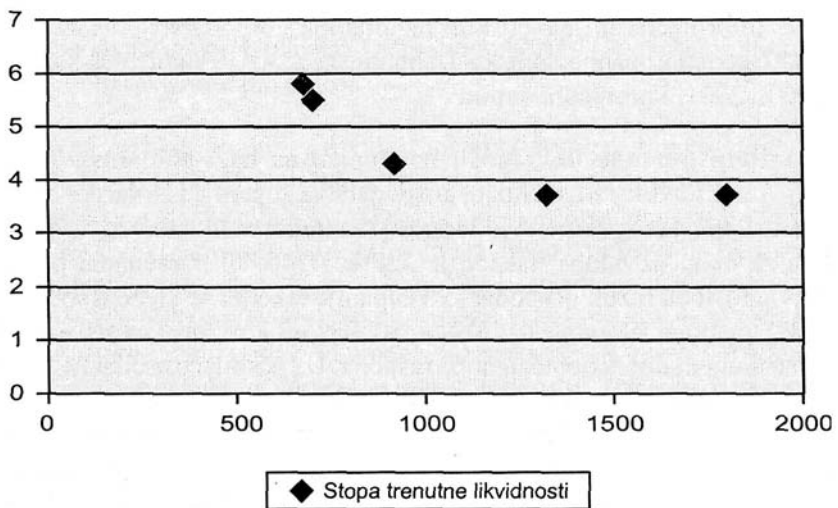
Mjerenje intenziteta i smjera povezanosti financijskog rezultata i likvidnosti daje se u nastavku.

Prijedlog modela za definiranje veze između poslovnog rezultata i likvidnosti s ciljem unapređenja menadžmenta gotovine

U nastavku pogledajmo dijagrame rasipanja stopa likvidnosti prema ostvarenom neto gubitku na razini gospodarstva Splitsko-Dalmatinske županije u razdoblju između godina 1996 - 2000.

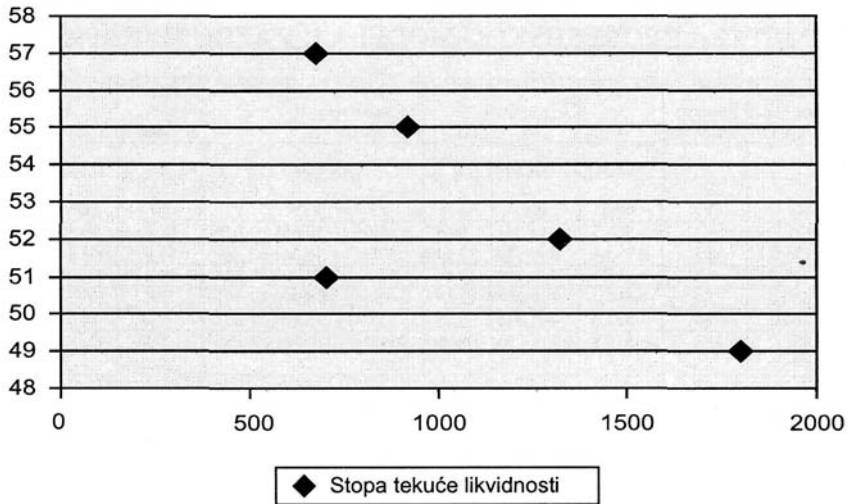
Slika 1.

DIJAGRAM RASIPANJA TRENUTNE LIKVIDNOSTI
PREMA NETO GUBITKU

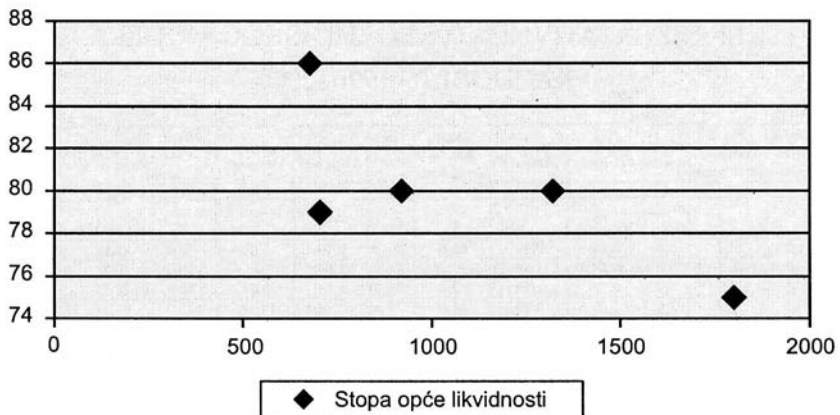
Slika 2.

DIJAGRAM RASIPANJA TEKUĆE LIKVIDNOSTI
PREMA NETO GUBITKU

Slika 3.

DIJAGRAM RASIPANJA OPĆE LIKVIDNOSTI PREMA NETO GUBITKU

Tablica 4.

NETO GUBITAK FINANCIJSKE GODINE (U MILIJUNIMA KUNA)
I STOPE LIKVIDNOSTI NA RAZINI GOSPODARSTVA SPLITSKO-
DALMATINSKE ŽUPANIJE S IZRAČUNIMA ZA OCJENU
PARAMETARA REGRESIJSKOG MODELA U RAZDOBLJU 1996.-2000.

God.	Neto gubitak financ. god. (u milij. kn)	Stopa trenutne likvidnosti				Stopa tekuće likvidnosti			Stopa opće likvidnosti		
1	2	3	4 (2x3)	5 (2)	6 (3)	7	8 (2x7)	9 (7)	10	11 (2x10)	12 (10)
	X_i	Y_i	$X_i Y_i$	X_i	Y_i	Y_i	$X_i Y_i$	Y_i	Y_i	$X_i Y_i$	Y_i
1996.	921,0	4,3	3.960,3	848.241	18,49	55,0	50.655	3.025	80,0	73.680	6.400
1997.	678,0	5,8	3.932,4	459.684	33,64	57,0	38.646	3.249	86,0	58.308	7.396
1998.	1.323,0	3,7	4.895,1	1.750.329	13,69	52,0	68.796	2.704	80,0	105.840	6.400
1999.	1.800,0	3,7	6.660,0	3.240.000	13,69	49,0	88.200	2.401	75,0	135.000	5.625
2000.	704,0	5,5	3.872,0	495.616	30,25	51,0	35.904	2.601	79,0	55.616	6.241
Σ	5.426,0	23,0	23.319,8	6.793.870	109,76	264,0	282.201	13.980	400,0	428.444	32.062
Prosjek	1,085,2	4,6	-	-	-	52,8	-	-	80,0	-	-

Izvor: Informacija o financijskim rezultatima gospodarstva u 1997., 1998., 1999. i 2000. godini Županije Splitsko-Dalmatinske, ZAP – Podružnica Split, 1998., 1999., 2000., 2001. i proračuni autora.

Tablica 5.

NETO GUBITAK FINANCIJSKE GODINE (U MILIJUNIMA KUNA)
I STOPE LIKVIDNOSTI NA RAZINI GOSPODARSTVA SPLITSKO-
DALMATINSKE S IZRAČUNIMA ZA PROCJENU
REPREZENTATIVNOSTI REGRESIJSKOG MODELA
U RAZDOBLJU 1996.-2000.

God.	Neto gubitak financ. god. (u milij. kn)	Stopa trenutne likvidnosti	Procij. vrijedn.	Protumačena odstupanja	Ukupna odstupanja	Stopa tekuće likvidnosti	Procij. vrijedn.	Protumačena odstupanja	Ukupna odstupanja	Stopa opće likvidnosti	Procij. vrijedn.	Protumačena odstupanja	Ukupna odstupanja
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	X_i	Y_i	Y_i	$(Y_i - \bar{Y}_i)$	$(Y_i - \bar{Y}_i)$	Y_i	Y_i	$(Y_i - \bar{Y}_i)$	$(Y_i - \bar{Y}_i)$	Y_i	Y_i	$(Y_i - \bar{Y}_i)$	$(Y_i - \bar{Y}_i)$
1996.	921,0	4,3	4,9	0,09	0,09	55,0	53,5	0,49	4,84	80,0	81,0	1,00	0,0
1997.	678,0	5,8	5,4	0,64	1,44	57,0	54,7	3,61	17,64	86,0	82,5	6,25	36,0
1998.	1.323,0	3,7	4,2	0,16	2,25	52,0	51,6	1,44	0,64	80,0	78,5	2,25	0,0
1999.	1.800,0	3,7	3,3	1,69	0,81	49,0	49,4	11,56	14,44	75,0	75,5	20,25	25,0
2000.	704,0	5,5	5,3	0,49	0,81	51,0	54,6	3,24	3,24	79,0	82,3	5,29	1,0
Σ	5.426,0	23,0	23,1	3,07	5,40	264,0	263,8	20,34	40,80	400,0	399,8	35,04	62,0

Izvor: Informacija o financijskim rezultatima gospodarstva u 1997., 1998., 1999. i 2000. godini Županije Splitsko-Dalmatinske, ZAP – Podružnica Split, 1998., 1999., 2000., 2001. i proračuni autora.

Ispitivanja povezanosti između poslovnog rezultata i stopa likvidnosti rezultirala su jednadžbama regresijskih pravaca.

- Povezanost između neto gubitka i stope trenutne likvidnosti

Uzajamna ovisnost iznosa gubitka kao nezavisne varijable i vrijednosti stope trenutne likvidnosti kao zavisne varijable iskazuje se pravcem regresije¹ oblika

$$\hat{Y}_i = 6,6 - 0,001810784 X_i$$

iz čega se zaključuje da će se za svaku tisuću kuna porasta neto gubitka stopa trenutne likvidnosti opasti u prosjeku za 1,8 jedinica ili za 27%.

Koeficijent determinacije iznosi

$$R^2 = 0,7752$$

i pokazuje da je 77,52 % zbroja ukupnih kvadrata odstupanja protumačeno vezom između stope trenutne likvidnosti i iznosa gubitka, a svega 22,48 % ostaje neprotumačeno, odnosno posljedica je utjecaja drugih faktora. To znači da između stope trenutne likvidnosti i iznosa neto gubitka postoji jaka veza i da bi se trenutna likvidnost mogla uspješno procjenjivati na osnovi poznatog iznosa poslovnog rezultata. Pearsonov koeficijent korelacije u slučaju istraživanja ovisnosti između stope trenutne likvidnosti i iznosa neto gubitka iznosi

$$r = 0,88$$

---

¹ Izračun jednadžbe pravca regresije u slučaju ispitivanja veze između poslovnog rezultata i stope trenutne likvidnosti:

$$B_1 = \frac{\sum X_i Y_i - N \bar{Y} \bar{X}}{\sum X_i^2 - N \bar{X}^2} = \frac{23.319,8 - 5 \times 4,6 \times 1.085,2}{6.793.870 - 5 \times 1.085,2^2} = \frac{-1.639,80}{905.574,8} = -0,001810784$$

$$B_0 = \bar{Y} - B_1 \times \bar{X} = 4,6 - (-0,001810784 \times 1.085,2) = 4,6 + 2,0 = 6,6$$

$$Y = 6,6 - 0,001810784 X$$

te odražava veoma visoku negativnu vezu s obzirom na negativnu veličinu ocijenjenog parametra $\hat{B}_1$ iz regresijske jednadžbe.

- Povezanost između neto gubitka i stope tekuće likvidnosti

Pri ispitivanju ovisnosti iznosa neto gubitka, kao nezavisne varijable, i stope tekuće likvidnosti, kao zavisne varijable, pravac regresije² ima oblik

$$\hat{Y}_i = 57,9 - 0,00473931 X_i ,$$

iz čega se zaključuje da će se za svaku tisuću kuna porasta neto gubitka stopa tekuće likvidnosti opasti u prosjeku za 4,7 jedinica ili za 8%.

koeficijent determinacije ima vrijednost

$$R^2 = 0,4985 ,$$

a pokazuje da je polovina odstupanja protumačena vezom, a Pearsonov koeficijent korelacije ima vrijednost

$$r = 0,71$$

i odražava visoku negativnu vezu s obzirom na negativnu veličinu ocijenjenog parametra $\hat{B}_1$ iz regresijske jednadžbe.

---

² Izračun jednadžbe pravca regresije u slučaju ispitivanja veze između poslovnog rezultata i stope tekuće likvidnosti:

$$B_1 = \frac{\sum X_i Y_i - N \bar{Y} \bar{X}}{\sum X_i^2 - N \bar{X}^2} = \frac{282.201 - 5 \times 52,8 \times 1.085,2}{6.793.870 - 5 \times 1.085,2^2} = \frac{-4.291,8}{905.574,8} = -0,00473931$$

$$B_0 = \bar{Y} - B_1 \times \bar{X} = 52,8 - (-0,00473931 \times 1.085,2) = 52,8 + 5,1 = 57,9$$

$$Y = 57,9 - 0,00473931 X$$

- Povezanost između neto gubitka i stope opće likvidnosti

Uzajamna ovisnost neto gubitka, kao nezavisne varijable i stope opće likvidnosti, kao zavisne varijable, iskazuje se pravcem regresije³ oblika

$$\hat{Y}_i = 86,7 - 0,006223671 X_i,$$

iz čega se zaključuje da će se za svaku tisuću kuna porasta neto gubitka stopa opće likvidnosti opasti u prosjeku za 6,2 jedinice ili za 7%.

koeficijentom determinacije

$$R^2 = 0,5652,$$

a pokazuje da je nešto više od polovine odstupanja protumačeno vezom i Pearsonovim koeficijentom korelacije

$$r = 0,75$$

koji pokazuje visoku negativnu povezanost s obzirom na negativnu veličinu ocijenjenog parametra $\hat{B}_1$ iz regresijske jednadžbe.

Postignuti rezultati ovog istraživanja upućuju na zaključak da se porastom neto gubitka smanjuje tekuća i opća likvidnost, a osobito trenutna likvidnost. Koeficijenti determinacije ukazuju na visoki postotak zajedničkih faktora između neto gubitka i trenutne likvidnosti, za razliku od manjeg postotka zajedničkih faktora nezavisne varijable u odnosu na tekuću i opću likvidnost. Visoku razinu koeficijenta determinacije kod regresijskog pravca trenutne likvidnosti možemo objasniti zbog gotovine kao jedine veličine u brojniku obrasca za izračun iste stope likvidnosti, a

---

³ Izračun jednadžbe pravca regresije u slučaju ispitivanja veze između poslovnog rezultata i stope tekuće likvidnosti:

$$B_1 = \frac{\sum X_i Y_i - N \bar{Y} \bar{X}}{\sum X_i^2 - N \bar{X}^2} = \frac{428.444 - 5 \times 80,0 \times 1.085,2}{6.793.870 - 5 \times 1.085,2^2} = \frac{- 5.636,0}{905.574,8} = - 0,006223671$$

$$B_0 = \bar{Y} - B_1 \times \bar{X} = 80,0 - (-0,006223671 \times 1.085,2) = 80,0 + 6,7 = 86,7$$

$$Y = 86,7 - 0,006223671 X$$

nižu razinu koeficijenta determinacije kod regresijskih pravca tekuće i opće likvidnosti objašnjavamo zbog više veličina (pored gotovine, i financijska imovina i potraživanja i zalihe) u brojniku obrasca za izračun istih stopa likvidnosti.

Regresijski pravci utvrđene povezanosti između neto gubitka, kao nezavisne varijable, i stope trenutne, tekuće i opće likvidnosti, kao zavisne varijable, predstavljaju regresijske modele koji definiraju vezu između poslovnog rezultata i likvidnosti, a koja pomaže u unapređenju menadžmenta gotovine. Ti modeli, osim što su objasnili spomenutu ovisnost, u konkretnom primjeru, u slučaju porasta gubitaka predviđaju dalje opadanje stopa likvidnosti, a to može biti presudno u budućem poslovanju gospodarstva Splitsko-Dalmatinske županije.

Zaključna razmatranja

Budući da je pragmatičan izraz ovog istraživanja problem upravljanja gotovinom, očito negativan poslovni rezultat ukazuje na nerazmjer između angažirane imovine i stope očekivanog povrata (ROI) koja je u ovom slučaju, čak i negativna. To potvrđuju i stope likvidnosti koje se, osim što se na razini županije nalaze ispod u praksi uobičajenoga raspona, nalaze i ispod usporednih stopa na razini gospodarstva Hrvatske.

Niske stope likvidnosti i iskazani neto gubitak ukazali su na postojanje korelacijske negativne veze po kojoj porast gubitka prati istovremeni pad likvidnosti poslovanja i obratno. Regresijska analiza potvrdila nam je sliku o financijskom «zdravlju» gospodarstva Splitsko-Dalmatinske županije. Na osnovi postojeće međusobne ovisnosti likvidnosti i poslovnog rezultata moguće je top-down pristupom u analizi ovih pokazatelja dijagnosticirati slabe i jake strane relevantnih čimbenika koje utječu na njihovu dostignutu razinu i istovremeno usmjeriti buduće odlučivanje u svaku racionalizacije menadžmenta gotovine. Prema tome, u ovoj fazi interpretacije i prikazivanja postignutih rezultata regresijske analize naglasak valja složiti na ocjenu adekvatnosti strukture korištene imovine. Stručna je interpretacija potrebna za oblikovanje mogućih varijanti regresijskog modela tih pokazatelja za poboljšanje i podizanje efikasnosti poslovanja na veću razinu. U tom smislu, regresijsku analizu valja shvatiti kao uvod u dijagnozu i terapiju radi postizanja trajnog uspjeha u poslovanju poduzeća, a time i gospodarstva u cjelini.

Na svršetku ovih zaključnih razmatranja, dizajnirane regresijske modele preko pokazatelja poslovnog rezultata i likvidnosti valja shvatiti kao putokaz individualnom pristupu poduzeća u pronalaženju ključnih čimbenika za dostignutu razinu financijske efikasnosti.

LITERATURA

1. C. Van Horne J. (1993): **Financijsko upravljanje i politika**, Mate, Zagreb
2. A. Helfert E. (1997): **Tehnike financijske analize**, Računovodstvo i financije, Zagreb
3. Leko V. – red.(1996): **Procjena boniteta trgovačkog društva**, Masmedia, Zagreb
4. Marković I. (2000): **Financiranje – Teorija i praksa financiranja trgovačkih društava**, RRiF - plus, Zagreb
5. Meigs R.F. – Meigs W.B. (1999): **Računovodstvo – Temelj poslovnog odlučivanja**, Mate, Zagreb
6. Osmanagić Bedenik, N. (1993): **Potencijali poduzeća – Analiza i dijagnoza potencijala u poslovanju poduzeća**, Alinea, Zagreb
7. Popović Ž. i Vitezić N. (2000): **Revizija i analiza**, Računovodstvo i financije, Zagreb
8. S. Sagner J. (1997): **Cashflow Reengineering**, Amazon.com, New York
9. Sorić I. (2001): **Analysis of the Liquidity of Croatian Enterprises within the Split-Dalmatian County**, Twelfth Annual Entrepreneurial Finance and Business Ventures Research Conference, Syracuse University, School of Management, Syracuse, NY
10. Šutalo I., Leko V., Grubišić N. (1994): **Financijski management u praksi**, Masmedia, Zagreb
11. Tracey A. J. (1994): **Kako čitati i razumjeti financijska izvješća**, Jakubin i sin & TEB, Zagreb
12. Vidučić Lj. (2001): **Financijski menadžment**, RriF, Zagreb
13. Žager K. – Žager L. (1999): **Analiza financijskih izvještaja**, Masmedia, Zagreb
14. Zavod za platni promet – Podružnica Split (1998): **Informacija o financijskim rezultatima poslovanja privrede u 1997. godini – Županija Splitsko-Dalmatinska**, Split
15. Zavod za platni promet – Podružnica Split (1999): **Informacija o financijskim rezultatima gospodarstva u I. – XII 1998. godini – Županija Splitsko-Dalmatinska**, Split
16. Zavod za platni promet – Podružnica Split (2000): **Informacija o financijskim rezultatima gospodarstva u I. – XII 1999. godine – Županija Splitsko-Dalmatinska**, Split
17. Zavod za platni promet – Podružnica Split (2001): **Informacija o financijskim rezultatima gospodarstva u 2000. godini – Županija Splitsko-Dalmatinska**, Split